

Sērijā par Q nodaļu un Karla Merka izmeklētajām lietām iznākuši šādi darbi:

- Sieviete būrī, 2011
- Fazānu slepkavas, 2012
- Vēstule pudelē, 2013
- Lieta nr. 64, 2015
- Marko efekts, 2016
- Bez robežām, 2018
- Selfiji, 2019
- Upuris 2117, 2020

Jusi Adlers-Olsens, kā allaž, ir uzrakstījis ne tikai lielisku kriminālromānu, tas ir arī stāsts par būtiskām morāles dilemmām, atriebību un bezspēcību.

Femina

Devītajā sērijas grāmatā par Q nodaļu un Karlu Merku ir viss labam trillerim nepieciešamais: aizraujoša izmeklētāju komandas saspēle un iesaiste, lielisks sižets un neiztrūkstošs pārsteiguma moments finālā...

Booklist

Šķirot lappusi pēc lappuses, visi grāmatas tēli šķietami atdzīvojas... Šim kriminālromānam ir perfekti izstrādāts, apbrīnojams sižets, un tā neparedzamie likloči piesaista lasītāja uzmanību līdz pat spēcīgajam un emocionāli pārlicinošajam noslēgumam.

Mystery and Suspense Magazine

“Nātrija hlorīds” noslēdzas ar neprātīgu *cliffhanger*, kas liek ar milzu nepacietību gaidīt pēdējo sērijas grāmatu. Tagad patiešām kļūst nopietni.

Litteratursiden

JUSSI ADLER-OLSEN

NATRIUM
CHLORID

JUSI ADLERS-OLSENS

NĀTRIJA
HĻORĪDS

No dāņu valodas tulkojusi

Dace Deniņa

821.113.4-31
Ad 590

Jussi Adler-Olsen
NATRIUM CHLORID

Copyright © Jussi Adler-Olsen and JP/Politikens Hus A/S 2021
in agreement withPolitiken Literary Agency
Cover Design© eyelab.dk

Jusi Adlers-Olsens
NĀTRIJA HLORĪDS

Apgāda Zvaigzne ABC vadītāja VIJA KILBLOKA
Projekta vadītāja *Una Orinska*
Redaktore *Anita Poļakovska*
Korektore *Andžela Berķe*
Mākslinieciskā redaktore *Inguna Kļava Švanka*
Vāka dizainu adaptējusi *Ilze Isaka*

Apgāds Zvaigzne ABC, SIA,
K. Valdemāra ielā 6, Rīgā, LV-1010.
Red. nr. T-756.
Jelgavas tipogrāfija

Šis ir ar autortiesībām aizsargāts darbs. Darba reproducēšana vai jebkāda cita neatļauta izmantošana ir autortiesību pārkāpums. Par autortiesību pārkāpšanu ir paredzēta atbildība Krimināllikuma 148. pantā. Saskaņā ar Autortiesību likuma 69.¹ pantu persona ir arī mantiski atbildīga par visiem zaudējumiem un morālo kaitējumu, kuru tā radījusi ar autortiesību pārkāpšanu.

© Tulkojums latviešu valodā, Dace Deniņa, 2023
© Mākslinieciskais noformējums, literārā apdare, izdevums latviešu valodā,
Apgāds Zvaigzne ABC, 2023
ISBN 978-9934-31-458-2

Veltīts mūsu skaistajai
un gudrajai mazmeitai Ellijai

PROLOGS

1982

PĒC IZSAUKUMA PAGĀJA tikai piecas minūtes, kad ātrās palīdzības auto jau iegriezās pār zālienu pretim haosam, kas visiem palika iededzināts atmiņā uz mūžu.

Ap kūpošo bedri gulēja seši nedzīvi ķermeņi, un sīva degušas gaļas dvaka jaucās ar ozona smārdu, kas joprojām vēdīja gaisā pēc zibens spēriena.

– Paejiet malā! – viens no mediķiem uzsauca studentu bariņam, kuri bija atskrējuši no universitātes ielas otrā pusē un tagad stāvēja kā stinguši no šaušalīgā skata.

Kolēģis pavilka viņu aiz piedurknes. – Te mēs neko nevaram palīdzēt, Martin, bet paskaties tur!

Viņš norādīja uz vecu vīru, kurš uz ceļgaliem lēnām noslīga izmirkušajā zālē.

– Kāpēc viņi stāvēja tik cieši blakus, un kāpēc zibens neiespēra kokos? – šņukstēja vecais vīrs, kad viņi piegāja klāt. Lai gan lietus gāza straumēm un vīrieša mētelis lipa pie viņa kā slapja lupata, šķita, ka viņš nespēj domāt ne par ko citu kā tikai par nupat notikušo.

Martins pagriezās pret universitātes ēkām, no kurienes vairākas sirēnas un bākugunis ziņoja, ka tuvojas vēl citas ātrās palīdzības un policijas automašīnas.

– Iedosim viņam kaut ko nomierinošu, pirms viņš dabū trieku, – sacīja Martina kolēģis.

Martins pamāja ar galvu un piemiedza acis. Caur lietusgāzi viņš pamanīja divas sievietes, kas bija notupušās pie augošas peļķes netālu no dzīvžoga.

– Ātri, ātri! – viņas kļiedza, un Martins sagrāba somu un metās skriet.

– Man šķiet, ka viņa elpo! – noelsās viena no sievietēm, turēdama roku uz septītā upura kakla.

Par spīti tam, ka nemaņā gulošās jaunās sievietes drēbes bija apsvilušas, izskatījās, ka viņa nav apdegusi tik stipri kā pārējie.

– Laikam zibens spēriens atsveda viņu šurp, – sieviete sacīja drebošā balsī. – Vai varat viņu glābt?

Kad Martins aizvilka trauslo ķermeni prom no peļķes, kas kļuva aizvien lielāka, aiz muguras atskanēja kļiedzieni. Atskrējušie kolēģi konstatēja, ka viņi neko nevar līdzēt. Zibens bija nospēris visus sešus, kas lietū stāvējuši ciešā bariņā.

Martins noguldīja sievieti uz sāniem un pataustīja pulsu, kas bija lēns un vājš, taču šķita stabils. Mirkli, kad viņš piecēlās un ar mājienu aicināja šurp kolēģus ar nestuvēm, sievietes augums notrīcēja. Pāris īsu, dziļu elpas vilcienu lika krūškurvim izplesties, un viņa piepešā rāvienā paslējās uz elkoņiem un apsarkušām acīm paskatījās apkārt.

– Kur es esmu? – viņa jautāja.

– Felledparkā Kopenhāgenā, – Martins atbildēja. – Jums iespēra zibens.

– Zibens?

Viņš pamāja.

– Un pārējie? – Viņa skatījās uz drudžaino rosību tālumā.

– Jūs viņus pazināt? – Martins vaicāja.

Sieviete pamāja. – Jā, mēs bijām kopā. Vai viņi ir miruši?

Martins mirkli vilcinājās, bet tad atbildēja apstiprinoši.

– Visi?

Viņš atkal pamāja un vēroja sievietes seju. Gaidīja, ka tā paudīs šoku un bēdas, taču nodevīgas krunciņas vēstīja pavisam ko citu.

– Ak tad redz, kā, – sieviete pavisam mierīgi sacīja. Un, par spīti acīm redzamām sāpēm, viņas sejā iepletās velnišķīgs smaids.

– Ziniet ko? – viņa ierunājās, negaididama atbildi. – Ja es varu pārdzīvot šo, tad ar Dieva palīdzību varu pārdzīvot visu.

1

Otrdiena, 26. janvāris, 1988

MAJA

DESMIT DIENAS PĒC jaungada valsti pārņēma negaidīti ledaina ziema ar svelošu vēju un neparasti zemu temperatūru. Noraudzīdamās, kā īres nama pagalmā izplešas ledus spogulis, Maja smagi nopūtās. Šis bija jau trešais gads pēc kārtas, kad viņa bija spiesta uzlikt ziemas riepas, bet, tā kā šoreiz tas notika tūlīt pēc Ziemassvētkiem, viņa nevarēja atļauties par maiņu samaksāt savam ierastajam mehāniķim. Par laimi, kāda autoremonta darbnīca vietējā avīzē bija ievietojusi acīs krītošas reklāmas, kas piedāvāja zibenīgu, efektīvu un superlētu riepu servisu, un, tā kā darbnīca turklāt atradās netālu no viņas dēla bērnodārza Sidhavnā, Maja izvēlējās to.

Tāda nu visbiežāk bija vientuļās mātes realitāte. Katrs grasis bija no svara.

Apvienotajā *Ove Wilders Auto* krāsotavā un autoremonta darbnīcā tās vīrišķīgais īpašnieks un darbu vadītājs šķita uzticību raisošs un arhetipisks vīrietis, kas uzaudzis ar dzīslainajām rokām motoros, tāpēc Maja atviegloti uzelpoja. Gan jau būs labi.

– Mēs tikai pārbaudīsim, vai viss ir, kā vajag, – vīrietis sacīja un pamāja ar galvu mehāniķiem, kuri stāvēja, no apakšas apgaismodami gaisā paceltu automašīnu.

– Pāris stundu, un viss būs gatavs. Kā redzat, mēs esam visai aizņemti.

Majai piezvanīja uz darbu jau pēc četrdesmit piecām minūtēm.

“Tas nu gan bija ātri,” viņa nodomāja, izdzirdusi darbnīcas īpašnieka balsi, bet tad viņas smaids nodzisa.

– Baidos, ka šodien mēs nepaspēsīm, – viņš teica. – Mēs redzējām, ka vasaras riepas aizmugurē ir nodilušas visai šķībi, tāpēc radās aizdomas, ka kaut kas nav kārtībā ar riteņu regulējumu. Bet izrādījās, ka patiesībā lūst aizmugurējais tilts, ko sauc arī par aizmugures asi, un tā jau ir pavisam cita problēma.

Maja sažņaudza klausuli. – Aizmugures ass?! Bet to taču var sametināt, vai ne?

Vīrietis izklausījās nopietns. – Jāskatās, diemžēl jūs nevarat uz to pārāk cerēt, jo tā ir ļoti nodilusi. To pavisam noteikti vajadzētu nomainīt.

Maja dziļi ievilka elpu. Viņa neuzdrošinājās domāt, cik tas maksās.

– Es pie jums iegriezīšos, kad būšu paņēmusi dēlu no bērnu dārza, – viņa sacīja un ievēroja, ka roka uz galda ir sākusi drebēt. Kā lai viņa par to samaksā? Un kā lai iztiek bez mašīnas, ja...

– Jūs iegriezīsieties? Nu labi. Mēs slēdzam piecos, – vīrietis sausi atbildēja.

Bērna iegērbšana kombinezonā prasa laiku, un Majas sirds sitās kā negudra, kad viņa beidzot sāka soļot pa ielu ar Maksu ratiņos, jo darbalaiks jau bija beidzies. Tāpēc viņa atviegloti uzelpoja, ieraudzījusi ielas galā atvērtās durvis un savu mašīnu, kas tur stāvēja pa pusei ārā no darbnīcas sniegā līdz pat diskkiem.

Tātad viņa ir paspējusi.

– Mana mašīna! – Makss sacīja. Viņam tā ļoti patika.

Kad viņi bija aizgājuši garām dzīvžogam, Maja ieraudzīja zemē aiz savas automašīnas vīrieša kājas.

“Savādi! Kāpēc viņš guļ uz asfalta sniegā un tādā aukstumā?” viņa paguva nodomāt, kad pirmais blikšķis lika ēkas rūtīm izsprāgt stikla šķembu lietū, bet vēl pēc sekundes sprādziens radīja

trיעיenvilni, kas izrāva ratiņus ar Maksu Majai no rokām un aizmeta viņu vairākus metrus atpakaļ.

Visur bija liesmas un dūmi, kad Maja pēdīgi pierausās kājās un ieraudzīja, ka darbnīca viņas priekšā ir pilnīgi sabrukusi, bet viņas mašīna ar riteņiem gaisā guļ dažus metrus tālāk.

Traki pukstošu sirdi Maja skatījās uz visām pusēm.

– Maaaaks! – viņa iekliedzās, nedzirdēdama pati savu balsi. Tad viss uzsprāga vēlreiz.

2

Pirmdiena, 30. novembris, 2020

MARKUSS

“NAV NEKĀDS JAUKAIS skats,” nodomāja Slep kavību nodaļas vadītājs Markuss Jakobsens, atradis savu garo komisāru aizvērtām acīm un pavērtu muti izplājušos aiz rakstāmgalda.

Viņš piesardzīgi pabikstīja uz galda uzceltās kājas.

– Ceru, ka neiztraucēju tevi svarīgās darīšanās, Karl, – Markuss sacīja ar greizu smaidu sejā.

Acīmredzot miegainais vīrs nespēja reaģēt uz ironiju.

– Aaa, nu tas ir definīcijas jautājums, Markus. – Viņš nožāvājās.

– Man tikai vajadzēja izmēģināt, vai attālums no galda malas līdz manām kājām ir ideāls.

Markuss pamāja ar galvu. Policijas pārvaldes pagraba renovācijas darbi Q nodaļas kolēģus bija skāruši smagi, un, patiesību sakot, viņš nemaz nepriecājās, ka valsts anarhistiskākā nodaļa ir pārcelta tik tuvu viņam jaunajā mājvietā Tegholmenā, Sidhavnā, kur šobrīd mitinājās Kopenhāgenas policijas Izmeklēšanas nodaļa. Karla Merka īgnā ģimja un Rozes Knudsenas mūžīgo dzelību kombinācija varēja padarīt traku jebkuru. Patiesībā reizēm pat gribējās, kaut Karls un kompānija varētu pārcelties atpakaļ uz pagraba dziļumiem Policijas pārvaldē, lai gan Markuss zināja, ka tas nenotiks. Taču šajā briesmīgajā koronavīrusa gadā visiem būtu labāk, ja Q nodaļa būtu varējusi palikt vecās pārvaldes pagrabā.

– Paskaties uz šo, Karl! – Viņš atvēra mapi un norādīja uz sēru vēsti, kas bija izplēsta no kādas avīzes lapas. – Vai tas tev kaut ko izsaka?

Karls izberzēja acis un lasīja.

Maja Petersena, 11. novembris, 1960.–11. novembris, 2020.

Dziļās sērās

Ģimene

Viņš pacēla skatienu. – Mjā, sievietē nomira savā sešdesmit gadu dzimšanas dienā, bet citādi tas man neko īpašu neizsaka. Kas par lietu?

Markuss nopietni paskatījās uz viņu. – To es tūlīt pateikšu. Man tas atsauc spilgtas atmiņas par dienu, kad mēs abi satikāmies pirmo reizi.

– Sasodīts, tā nu gan ir nelāga asociācija! Tu saki: pirmo reizi? Kad tas bija?

– 1988. gada janvārī. Tu strādāji Storekongensgādes iecirknī. Es biju komisārs Slepkaivību izmeklēšanas nodaļā.

Karls nocēla kājas no galda un mazliet izslējās. – Kāda velna pēc tu to atceries? Tu taču 1988. gadā mani nemaz nepazini.

– Es to atceros tāpēc, ka tu un tavs kolēģis paši pirmie ieradāties pie degošas autoremonta darbnīcas, kas tikko bija uzgājusi gaisā, un atceros arī, kā tu rūpējies par pusnemaņā gulošo sievieti, kuras bērns gāja bojā sprādzienā.

Markusa labākais izmeklētājs brīdi tukši blenza tālumā. Tad viņš paņēma avīzi un paskatījās uz sēru vēsti. Vai viņa acis kļuva spīdīgas? Tam nu nevarētu noticēt.

– Maja Petersena, – Karls lēnām sacīja. – Vai TĀ Maja Petersena?

Markuss pamāja. – Jā, tā gan. Pirms divām nedēļām mani un Terji Plougu izsauca uz viņas dzīvokli, kur viņa jau pāris dienu bija karājusies priekšnamā. Nevajadzēja lielu izmeklēšanu, lai konstatētu, ka viņa pati ir atņēmusi sev dzīvību. Uz grīdas zem viņas gulēja maza zēna fotogrāfija, kuru viņa droši vien bija saņāugusi

rokā līdz pašam nāves brīdim. – Viņš pašūpoja galvu. – Ēdamistabā uz galda stāvēja appelējusi torte, pavisam neskarta. Un uz tās ar skaistu, gaišzilu glazūru bija akurāti uzrakstīti divi vārdi: Maja 60 gadi, Makss 3 gadi. Un, jāteic, mazliet netipiski, bet karodziņu un svečīšu vietā torte bija dekorēta ar diviem krustiem. Pa vienam pie katra vārda.

– Skaidrs. – Karls nolika avīzi un smagi atgāzās atpakaļ krēslā. – Izklausās bēdīgi. Tu saki: pašnāvība un esi par to pārliecināts?

– Jā, esmu. Viņu apglabāja aizvakar, un arī es tur biju. Bez mācītāja, manis un vecas dāmas kapelā nebija vairāk neviena, tā ka daudz skumjāk nemaz nevarētu būt. Es vēlāk aprunājos ar to dāmu, viņa bija mirušās māsīca. Izrādījās, ka sēru vēsti ar parakstu “Ģimene” ir publicējusi viņa.

Karls domīgi skatījās uz Markusu. – Un tu saki, ka toreiz arī tu biji sprādziena vietā. To gan es neatceros. Atceros sniegu, ledaino aukstumu un daudz ko citu, bet tevi ne.

Markuss paraustīja plecus. Tas notika pirms vairāk nekā trīsdesmit gadiem, tad kāds tur brīnums?

– Ugunsgrēks bija briesmīgs, un ugunsdzēsēji nevarēja droši pateikt, no kā uguns un sprādzieni cēlušies, – viņš sacīja. – Taču atklājās, ka darbnīca ir bijusi arī nelicencēta krāsotava, tāpēc ēkā bija vairāk nekā pietiekami ugunsnedrošu materiālu, lai kaut kas varētu noiet greizi. Jā, es arī tur ierados tūlīt pēc nelaimes, bet tas bija drīzāk sagādīšanās dēļ, jo man bija uzdevums tikai pāris ielu tālāk.

Karls pamāja pie sevis. – Es atceros, ka zēns bija miris, to es sapratu tūlīt. Viņa mazais augums gulēja šķērsām pāri ietves malai ar galvu sniegā, tādus skatus tik viegli neaizmirst. Man vajadzēja stipri saturēt viņa māti, lai viņa nenokļūtu zēnam par tuvu un neredzētu, cik smagi viņš cietis.

Viņš pacēla acis uz Markusu. – Kāpēc tu piedalījies Majas Peter-senas bērēs, Markus?

– Kāpēc? – Markuss nopūtās. – Es tā arī nespēju aizmirst to lietu. Jau toreiz man šķita, ka tur kaut kas galīgi nav kārtībā. – Viņš

nometa mapi uz galda. – Tagad es pāris dienu esmu to lasījis un pārdomājis.

– Un ko tu secināji? Ka sprādziens nebija nelaimes gadījums?

– Tam es laikam tā īsti nenoticēju jau tolaik, taču tagad tehniskā ziņojuma otrajā lapā uzdūros vienam teikumam, ko toreiz neievēroju, un pirms trīsdesmit gadiem laikam tam arī nebija īpaši liela pamata.

Viņš izņēma lapu no mapes un pastūma to Karlam.

– Es to izcēlu ar marķieri.

Karls Merks nolika apakšdelmus uz krēsla roku balstiem un paliecās uz priekšu. Viņš dažas reizes izlasīja dzeltenī iekrāsoto teikumu, pirms palūkojās uz Markusu ar izteiksmi, kas lika viņa acīm izskatīties tumšākām.

– Sāls? – viņš teica un atkārtoja to vēl pāris reižu.

Markuss pamāja. – Redzu, ka tev ir tāda pati sajūta.

– Tas sāls, jā. Bet kad tas bija? Palīdzi man drusku.

– Es īsti neatceros, pie kādas lietas tu strādāji, bet arī tur bija kaut kas ar sāli. Vai mēs esam vienisprātis?

– Jā, laikam gan.

Acīmredzot viņš domāja tā, ka galva kūpēja, taču veltīgi.

– Varbūt Roze vai Asads atcerēsies, – Karls pēdīgi noteica.

Markuss papurināja galvu. – Nedomāju gan, tam vajadzētu būt pirms viņu laika. Varbūt Hārdijs atminēsies?

– Hārdijs atkal ir Šveicē uz kaut kādu procedūru, Markus.

– Es zinu, bet tu taču būsi dzirdējis par kādu visai atjautīgu izgudrojumu, ko sauc par telefonu, Karl?

– Jā, jā, es piezvanīšu. – Viņš sarauca uzacis. – Tev ir bijis brīdis laika par to padomāt, Markus. Vai tu būtu tik laipns un drusciņ pastāstītu, ko toreiz piedzīvoji Sidhavnā?

Markuss pamāja. Tas bija gandrīz vai atvieglājums.

Markuss stāstīja: kad atskanēja otrais blikšķis, dzīvoklī, kuru viņi pārmeklēja netālu no darbnīcas, sasprāga visas rūtis, un stikla lauskas iurbās dziļi koka detaļās un mēbelēs. Par laimi, Markuss

un viņa kolēģi atradās guļamistabā sētas pusē, tāpēc viņiem nekas nenotika, toties dzīvokļa iemītnieks, nožēlojams narkomāns, kurš slēpa ieročus dažiem Vesterbro rajona kriminālajiem elementiem, pavisam sabruka un sāka murgot par laiku, kad viņš bija mazs puika un gaisā uzgāja Valbī gāzes fabrika.

Markuss uz pirkstgaliem piesardzīgi iegāja virtuvē, kur no sašķaidītā loga vilka Sibīrijas aukstums, un tūlīt ieraudzīja melnos dūmu mākoņus un liesmas, kas dažas ielas tālāk cēlās virs māju jumtiem vismaz divdesmit piecu metru augstumā.

Pēc divām minūtēm Markuss un viņa palīgs jau iegriezās ielā, kur pie vārtiem šķērsām bija nostājusies patruļmašīna ar bākugunīm. Pāris metru tālāk pagalmā sēdēja kāds jauns kolēģis, cieši apķēris sievieti. Visur valdīja haoss, mētājās degošas ēkas atlūzas, un asfalts joprojām svieda gaisā melnus dūmus. Mazs bērns pa kreisi no Markusa nešaubīgi bija gājis bojā uz vietas, mazais augumiņš gulēja pavisam nekustīgi ar sniegā iespiestu seju.

Tagad liesmas ēkas vidū cēlās vismaz četrdesmit metru augstumā, un karstums gandrīz gāza viņus no kājām. Ar riteņiem gaisā tur gulēja *Citroën Dyane* vraks, izkusušajā sniegūdenī, kas ātri pārņēma lielāko daļu ielas, bija izmētātas mūra atlūzas un auto detaļas, un pāris automašīnu, kuras bija izliktas pārdošanai kreisajā pusē pie pagalma mūra, tagad bija saplacinātas kā norakstīti dampji autokapsētā.

Pašā priekšā zem drupām bija saspīests kāds furgons, un aiz tā varēja redzēt guļam plikas, apdegušas kājas, kas šajā mirklī bija vienīgā zīme, ka ēkā bijusi kāda dzīvība.

Pagāja vairākas stundas, līdz ugunsdzēsēji tika galā ar liesmām, taču Markuss palika uz vietas un sekoja kolēģu un ugunsdzēsēju darbam.

Pirms pusnakts viņi dziļāk ēkā bija atraduši vēl četrus liķus, kas bija tā pāroģļojušies, ka gandrīz nebija iespējams noteikt dzimumu. Un, lai gan visiem četriem galvaskausiem bija visai līdzīgas traumas, nebija iespējams uzreiz pateikt, vai tās tiešām radušās

no briesmīgā sprādziena, kuram sekoja šāviņu krusa ar darbnīcas daudzajām metāla detaļām.

Par spīti acīm redzamajai iespējai, ka runa ir par nelaimes gadījumu, Markuss turpmākajās dienās tīri rutinēti izvērtēja vairākus iespējamus motīvus tam, ka ugunsgrēks varētu būt izraisīts ar nodomu. Visas idejas par apdrošināšanas blēdībām nācās noraidīt, kad atklājās, ka darbnīca, neņemot vērā noteikumus, nemaz nav apdrošināta, turklāt bojā gājis arī pats īpašnieks. Un ko viņš tādā gadījumā iegūtu no tišas dedzināšanas? Šķita, ka runa nav arī par bandu kariem, jo nevienam no bojāgājušajiem, kurus vēlāk identificēja kā mehāniķus, nebija reģistrēta krimināla pagātne.

Ar īpašnieka šokētās atraitnes palīdzību Markuss izskatīja skopās ziņas par darbnīcas pagātni.

– Vai jūsu vīram vai ģimenei bija kādi nenokārtoti rēķini? – viņš jautāja. – Varbūt bija kāds neatdots parāds? Konflikti? Draudīgi konkurenti?

Taču atraitne katru reizi papurināja galvu. Viņa neko nesa-prata. Vīrs bijis prasmīgs meistars, viņa teica. Tikai īsti labi nav mācējis tikt galā ar papīriem. Bet vai tad ar meistariem tā nav vienmēr?

Markuss bija spiests konstatēt, ka vismaz šajā gadījumā par mazo uzņēmumu tā tiešām varēja sacīt, turklāt tam nebija ne re-videnta, ne grāmatveža. Un viss, kas atgādināja korespondenci, klientu kartotēku un rēķinus, bija izkūpējis dūmos, ja vispār kādreiz bija eksistējis.

Sieva zināja, ka brīdī, kad pienāktu laiks iesniegt nodokļu atskai-tes, vīram būtu daudz darba, taču darbnīca bija pastāvējusi tikai dažus mēnešus un gan jau viņi tiktu galā.

Kad pēc vairākām nedēļām gruntsgabalā novāca drupas, viņi joprojām neko nebija atraduši. Starp visu pārējo ziņojumā izcē-lās tikai kāda šķietami nenožīmīga detaļa, kuru tur bija ierakstījis acīgs tehniķis, bet Markuss to ievēroja tikai pēc daudziem gadiem, atkārtoti pētīdams šo ziņojumu.

Tur bija teikts:

“Pāris metru iekšpus vārtiem, pie pašām margām, atradās deviņus centimetrus augsta sāls kaudzīte.”

Un pēc tam mazs papildinājums, kam noteikti būtu vajadzējis izraisīt pārdomas un jautājumus:

“Tas bija vārāmais sāls, nevis ceļa kaisīšanas sāls.”

3

Otrdiena, 1. decembris, 2020

KARLS

– ARHĪVĀ BIJA LIETAS kopija, Karl. – Roze nometa to viņam priekšā. – Mēs ar Gordonu to šorīt izlasījām. Tur rakstīts, ka tu biji pirmais, kurš ieradās notikuma vietā.

– Jā, acīmredzot tā. – Karls pamāja un norādīja uz Markusa eksemplāru. – Šis ziņojums ir krājis putekļus dažādos Markusa kabinetos visus šos gadus. Jūs droši vien saprotat, ko tas nozīmē?

– Jā, viņš nespēja no tā atbrīvoties, – loģiski atbildēja Gordons. – Tad jau laikam viņš grib, lai mēs noveļam to viņam no pleciem.

Karls pacēla gaisā ikšķi. – Tieši tā. Un tāpēc mēs to pārņemsim, noliksim visu citu pie malas un lietu atrisināsim, vai ne?

– Noliksim visu citu pie malas? Vai tas nav drusku par traku, Karl? – Roze nomurmināja. – Tev nešķiet, ka šobrīd mums ir pietiekami daudz, ko darīt?

Karls viegli paraustīja plecus. Varbūt, taču lēmumus galu galā pieņēma Slepkaivību nodaļas vadītājs, turklāt šī lieta arī viņā pašā bija aizskārusi pārsteidzoši sāpīgu punktu. Pēc tik daudziem gadiem joprojām bija ārkārtīgi skumji domāt par mirušo zēnu un māti, kas zaudēja pašu dārgāko. Karls nevarēja ilgi nosēdēt, domājot par briesmīgo nelaimi, kad jau sajuta viņas drebēšanu, it kā viss būtu noticis vakar. Vai tāpēc, ka viņš pats bija kļuvis par tēvu?

– Jūs droši vien redzējāt, ko Markuss ir izcēlis ugunsdzēsēju ziņojumā, tāpēc man nav jāstāsta, cik augsta prioritāte ir šim aspektam. Un ne tikai Markusa, bet arī mūsu pašu un Q nodaļas dēļ.

– Tas par to vārāmo sāli? – Gordons minēja.

Karls pamāja ar galvu. – Roze, tu strādā Q nodaļā kopš 2008. gada. Tad taču tev tas kaut ko izsaka, vai ne?

– Par vārāmo sāli? – Viņa papurināja galvu.

– Nu, bet tad noskaidro. Jo es ZINU, ka pirms dažiem gadiem kādu lietu nolika plauktā un tur bija kaut kas par sāli. Markuss arī to atcerējās, bet, kā jau teicu, tas notika pirms dažiem gadiem un mēs nevarējām uzreiz pateikt, kad tieši. Bet pameklē vecajās lietās no 2000. līdz 2005. gadam, varbūt kaut ko atradīsi.

– Kaut ko ar sāli? – Roze neizskatījās sajūsmināta.

– Jā, kā jau teicu, man ir vāras atmiņas, ka reiz bija kāda cita lieta, kur nozieguma vietas tuvumā atradās kaudzīte sāls.

– Nē, nu tas tiešām ir pilnīgi fantastisks darba uzdevums, milzīgs paldies, Karl Merk no Vendsiselas! Un, ja es tā kārtīgi apdomājos, Ganlēsē mana brālēna pagalmā arī stāv kārtīga sāls čupa. Vai viņu arestēt?

Karls pacēla uzacis. Ja viņa bija šādā garastāvoklī, vajadzēja kārtīgāk pievilkt grožus.

– Paldies par dzēlībām, Salome! Neaizmirsti, ko Markuss ir darījis tavā labā! Viņš palīdzēja tev atgriezties darbā apmēram tādā pašā formā un stāvoklī, kāds tev bija pirms pieciem gadiem, turklāt atgriezties labākā amatā ar visu, ko tas atnes līdzī. Vai tev nešķiet, ka Markuss būtu pelnījis, lai tu dari visu, kas tavos spēkos, un palīdzī izsvītrot šo lietu no viņa dzīves?

Roze nopūtās. – Tu bijī daudz foršāks tolaik, kad bijī tikai vecs un īgns ķēms, nevis svētulīgs vecs un īgns ķēms. Nu labi, ja tu tiešām gribi spīdzināt mani ar vecu lietu lasīšanu, kamēr Asads atrisina tās, kas stāv mums uz galda, es to darišu.

Viņa apcirtās uz papēža, pirms Karls paguva atbildēt. Ellīgi kaitinoši.

Viņš pagriezās pret Gordonu, kurš izskatījās tā, it kā gatavotos pārņemt zalvi uz sevi.

– Un TU, Gordon, – Karls ar uzsvaru sacīja, likdams puisim salēkties. – Tu palīdzēsi man.

Puiša pleci noslīga.

– Pirmām kārtām sameklēsi darbnīcas īpašnieka atraitni. Un pēc tam veco sievieti, kas baznīcā piedalījās bērņu ceremonijā, Majas Petersenas māsiņu. Bet, kad būsi to izdarījis, atgādāsi viņas abas šurp pie manis. Un *pronto*, lūdzu!

Karla jaunais kabinets otrajā stāvā bija no tiem, kādu ir dučiem, – ar standarta inventāru un viegli tīrāms. Viņš atvēra logu, uzlika Markusa ziņojumu uz palodzes un sāka no viena gala. Viņam vajadzēja gandrīz ceturto daļu cigarešu paciņas, lai izlasītu visu, jo tas bija neparasti pamatīgs tāpat kā visi citi ziņojumi, ko Markuss Jakobsens bija sarakstījis savā laikā komisāra amatā. Taču šķita, ka pie šī viņš ir piestrādājis īpaši, droši vien tāpēc, ka bija gandrīz vai notikuma pirmās pakāpes liecinieks, un arī tāpēc, ka nebija spējis aizmirst jaunās mātes izmisīgās bēdas.

Jau pirmajā lappusē Markuss pauda neapmierinātību ar to, ka toreizējais Slepkavību nodaļas vadītājs apturēja viņa izmeklēšanu un klasificēja lietu kā nelaimes gadījumu.

Turpmākās daudzās lappuses bija izvilcumi no Markusa veiktajām liecinieku nopratināšanām, taču, lietišķi raugoties, daudzās no tām nebija nekā vērtīga.

“Ko jūs redzējāt? Ko jūs zināt?” Markuss jautāja visiem, ko nopratināja. “Vai jūs zināt, kas varētu būt izraisījis tik spēcīgu sprādzieni?” Bet neviens nesagādāja viņam nekādas pēdas, kurām sekot. Jaunā sieviete, kas zaudēja dēlu, paskaidroja, kāpēc devusies uz darbnīcu. Kaut kas ar *Citroën Dyanen* aizmugures asi, kas bijusi jāmaina nodiluma dēļ. Un katru reizi, kad sieviete nonāca līdz punktam, kurā viņai vajadzēja pastāstīt par sprādziena brīdi, kad viņai no rokām izrāva ratiņus ar trīsgadīgo dēlu, viņa sabruka.

Pēc tam sekoja bojā gājušo mehāniķu atraitņu paskaidrojumi, bet visā visumā nekas nenorādīja, ka tā nebūtu jauna, uzņēmīga darbnīca, kurā darbojās ļoti prasmīgi meistari. Bieži vien viņi

strādāja virsstundas, taču alga vienmēr tika ieskaitīta laikā, un tā nebija slikta, drīzāk gluži pretēji, stāstīja viena no sievām.

Karls to pasvītroja ar treknu svītru.

– Atraitnes sameklēt nebija grūti, Karl. Tā, kura bija precēta ar darbnīcas īpašnieku, gan bija apprecējusies otrreiz un nomainījusi uzvārdu, bet, par laimi, dzīvoja tajā pašā adresē.

– Kad viņa var ierasties, Gordon?

– Viņa ir šeit. Gaida pie Rozes.

Karls atzinīgi pamāja ar galvu. Drīz būs jāatzīst, ka nodaļas jaunākajam vairs nav gluži slapjš aiz ausīm.

– Un tā māsīca, kas bija ievietojusi avīzē sēru sludinājumu, ieradīsies pēc stundas. Viņa bija drusku nervoza un apmulsusi par to, ka tu gribi ar viņu runāt, bet es pateicu, ka parasti tu nekod. – Gordons plati pasmaidīja.

– Parasti nekožu? – Karla smaids iznāca sājš. Drusku slapjš aiz ausīm tam muļķim tomēr bija.

Karls aizvēra ziņojumu, lai atraitne neredzētu briesmīgās fotogrāfijas ar liķiem nelaiimes vietā.

Viņam nebija ne jausmas, kā īpašnieka atraitne bija izskatījusies pirms vairāk nekā trīsdesmit gadiem, taču sešdesmit gadu vecumam šī sieviete šķita pārsteidzoši jauneklīga. “No tās sejas gan ne pārāk daudz ir radies ar Dieva palīdzību,” Karls nodomāja, kad viņa noņēma medicīnisko sejas masku. Sieviete mēģināja pasmaidīt, taču smaids it kā sasala sejā.

Pirmās minūtes Karls mazliet taustījās ar jautājumiem, bet, kurš neriskē, tas nevinnē, viņš nodomāja un uzdeva jautājumu, kuru sieviete saskaņā ar ziņojumu vēl nebija dzirdējusi. Šāviens uz labu laimi.

– Tajā periodā caur jūsu vīra rokām izgāja diezgan daudz naudas. Bet kā to izjutāt jūs?

Sieviete atglauda matus aiz vienas auss, un uz pieres centās izlauzties krunciņa. – Mēs visus rēķinus apmaksājam laikā. Vai to jūs domājāt?

– Nē, es domāju visu, kas atlēca papildus. Auto, trauku mazgājamā mašīna, jaunas drēbes, visu tamlīdzīgo.

Sieviete izskatījās atvieglota, izdzirdējusi konkrētas izvēles iespējas.

– Nujā, Ove nopirka vasarnīcu. Man tā joprojām ir. Tisvildē.

Karls iesvīlās. – Tas laikam bija īstais brīdis, kad pirkt vasarnīcu Tisvildē. Mūsdienās jau tā ir barga nauda.

Sievietes stalti paceltā galva lika manīt nelielu lepnumu šajā saistībā.

– Vai jūs atceraties, cik par to samaksājāt? Jūs taču pirkt par skaidru naudu, vai ne? – Karls jautāja.

Sieviete pamāja ar galvu un izskatījās domīga. Apžēlīgi, cik viņu bija viegli bīdīt!

– Man šķiet, mazliet pāri simt tūkstošiem. – Viņa pamāja, it kā apstiprinātu savus vārdus.

– Tātad darbnīcai veicās labi?

Sieviete atkal pamāja ar galvu. – Ove jau arī ļoti daudz strādāja. Viņi visi daudz strādāja.

Pārējā saruna aizņēma divdesmit minūtes, un tā droši vien bija pēdējā.

– Man šķiet, ka tajā bodītē notika daudz vairāk nekā parastās autoremonta darbnīcās, – Karls sacīja Rozei, kad atraitne bija aizgājusi.

Viņa neklausījās. – Vai tu apjēdz, ko esi man uzdevis, Karl? – Rozei bija daudz sejas izteiksmju, bet tā, ko viņa bija savilkusi šobrīd, Karlam nepatika. Kurš te tikko runāja par īgniem ķēmiem?

– Lietas no 2000. līdz 2005. gadam vēl nav digitalizētas, tāpēc es sēžu un šķirstu. Nedomā, ka izspruksi no virsstundu apmaksāšanas, ja gribi, lai es to izdaru ātri.

Žēlabas, žēlabas! Patiesībā tīri jauki.

– Tu tikai pasaki, cik stundu īsti nostrādā, un turpini savu izcilo darbu.

Vai viņa parādīja mēli?